

Φύλλο εργασίας
Παραλογή: Του Γιοφυριού της Άρτας

1) Σε ποια παλιά δοξασία στηρίζεται αυτή η παραλογή;

2) Ποιο είναι το πρόβλημα που τίθεται από την αρχή στο τραγούδι; Σχολιάστε τη χρήση των αριθμών (45,60) στον πρώτο στίχο.

3) Ποια πρόσωπα έχουν τους βασικούς «ρόλους» σ' αυτήν την παραλογή; Υπάρχουν κάποια «εξωλογικά» (μαγικά) στοιχεία που συντελούν στην εξέλιξη της υπόθεσης. Ποια είναι αυτά;

4) Να υπογραμμίσετε στο τραγούδι ρήματα και ουσιαστικά στα οποία στηρίζονται τα σημαντικά νοήματα της παραλόγης.

5) Να χωρίσετε σε ενότητες το τραγούδι και να δώσετε τίτλο στην καθεμία.

6) Τι είπε το πουλί στη γυναίκα του πρωτομάστορα; Για ποιον λόγο άλλαξε το μήνυμα του πρωτομάστορα στη γυναίκα του; Ποιος ο ρόλος του πουλιού στην παραλογή και στην εξέλιξη της ιστορίας;

7.α. Ποια εικόνα μας δίνει το τραγούδι για την κόρη και γιατί;

β) Θυμηθείτε από την τραγωδία τι είναι η τραγική ειρωνεία (=ο ήρωας αγνοεί την αλήθεια, ενώ οι άλλοι τη γνωρίζουν). Βρίσκετε να υπάρχει στην παραλογή «Του γιοφυριού της Άρτας» αυτή η τεχνική; Εξηγήστε τον λόγο της χρήσης της εδώ, αφού θυμηθείτε τα χαρακτηριστικά των παραλογών.

8) Πώς αντιδρά ο πρωτομάστορας σε αυτά που συμβαίνουν και πώς η γυναίκα του; Εξηγήστε τη στάση τους. Είναι δικαιολογημένη;

9) Γιατί, στο τέλος, η κόρη αλλάζει την «κατάρρα» σε ευχή; Τι φανερώνει αυτή η αλλαγή; Γνωρίζετε παρόμοιες αντιδράσεις προσώπων από τη λογοτεχνία;

10) Η παραλογή αυτή έχει κοινά στοιχεία με την τραγωδία; Να τα αναζητήσετε. (π.χ. η τραγικότητα των προσώπων, ο από μηχανής θεός...)

11.α. Να βρείτε 5 σχήματα λόγου

β) Να εντοπίσετε τρία χαρακτηριστικά των παραλογών στο συγκεκριμένο τραγούδι.

γ) Αφηγηματικές τεχνικές: να τις βρείτε στην παραλογή.

12) Γιατί ο πρωτομάστορας κάνει αυτή τη θυσία της γυναίκας του; Ποιο μήνυμα μεταδίδει με την απόφασή του; Γνωρίζετε άλλα παραδείγματα θυσίας κάποιου για το κοινό καλό από την αρχαία και τη νεοελληνική λογοτεχνία;

13.α. Το μήνυμα της παραλογής μπορεί να έχει εφαρμογή στη σύγχρονη εποχή; Πώς; Σε ποιες περιπτώσεις; Ποιο θα είναι για την κοινωνία το αποτέλεσμα, αν εμείς ενεργούμε με παρόμοιο τρόπο;

13.β. Τίποτα δεν γίνεται χωρίς «θυσίες». Συμφωνείς με την αντίληψη αυτή; Να αναφέρεις ένα παράδειγμα από την σύγχρονη πραγματικότητα.

14. Γίνε ο πρωτομάστορας και γράψε τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου γι' αυτό που αποφάσισες να κάνεις ή γίνε η γυναίκα του πρωτομάστορα και γράψε τις σκέψεις και τα συναισθήματά σου, όταν συνειδητοποιείς τι θα σου συμβεί. (σε 8-10 σειρές)

15. **Ζωγράφισε** μια εικόνα από το τραγούδι.

16. Ακούστε το τραγούδι: <https://youtu.be/-aJ8FP2oTDU>

17. Αναζητήστε άλλα έργα με θέμα το χτίσιμο του γεφυριού της Άρτας.

18. Η Α Δ Ε Λ Φ Ι Κ Η ΑΓΑΠΗ : (πώς σχετίζεται αυτό το δημοτικό τραγούδι με την παραλογή;)

Ανάθεμά τον που το ειπή: «Τ' αδέρφια δέν πονιούνται».
Τ' αδέρφια σκίζουν τα βουνά και δέντρα ξεριζώνουν.
Τ' αδέρφια εκυνηγήσανε κι ενίκησαν το Χάρο.
Δυο αδέρφια είχαν αδερφή στον κόσμο ξακουσμένη,
τη φθόναγεν η γειτονιά, τη ζήλευεν η χώρα,
τη ζήλεψε κι ο Χάροντας και θέλει να την πάρη.
Στο σπίτι τρέχει και βρονά σαν νά 'ταν νοικοκύρης:
- Άνοιξε, κόρη, γιά να μπω, 'τοιμάσου να σε πάρω,
τι εγώ είμ' ο γιος της μαύρης γης, τς αραχνιασμένης πέτρας.
- Άσε με, Χάροντ', άσε με, σήμερα μη με πάρης,
ταχιά Σαββάτο να λουστώ, την Κυριακή ν' αλλάξω,
και τη Δευτέρα το ταχύ έρχομαι μοναχή μου.
Απ' τα μαλλιά την άρπαξε κι ή κόρη κλαίει και σκούζει
να και τ' αδέρφια που 'φτασαν ψηλά απ' το κορφοβούνι·
το Χάροντα κυνήγησαν και γλύτωσαν την κόρη.